

Call for Papers

Karel Herain v sítích uměleckého provozu

Odborné kolokvium

*Uměleckoprůmyslové museum v Praze vás srdečně zve k účasti na odborném kolokviu, které bude věnováno dílu historika umění Karla Heraina a jeho kontextu. Kolokvium proběhne v Uměleckoprůmyslovém museu v Praze **23. dubna 2026**.*

Jméno Karla Heraina (1890–1953) – historika umění, organizátora uměleckého provozu a v letech 1934–1948 ředitele Uměleckoprůmyslového musea v Praze – zůstává v české historiografii dějin umění spíše v pozadí. Ačkoliv byl ve své době významnou osobností, jejíž činnost výrazně ovlivnila dění v českém užitém umění, v muzejnictví a jejich modernizaci a propagaci, nedočkali se dosud soustavného odborného zpracování (ostatně jako řada dalších českých historiků umění). Důvody tohoto opomíjení lze hledat nejen v charakteru jeho psaní – častěji kratší texty žurnalistického rázu než syntetizující monografie –, ale i ve velké šíři jeho aktivit a odborném zájmu o témata od starého užitého a volného umění až k jejich moderním variantám.

Působení Karla Heraina se vyznačovalo mimořádnou schopností propojovat sféry umělecké tvorby, průmyslu, muzejnictví a státní reprezentace. Jeho role v rámci Svazu československého díla a dalších spolků, redakční a publikační činnost i podpora mezinárodních kontaktů představují významný příspěvek k formování moderní československé vizuální kultury a kulturní diplomacie. Zvláštní pozornost si zaslouží jeho podíl na utváření institucionálního zázemí pro moderní umělecký průmysl, stejně jako jeho práce v oblasti osvěty a popularizace.

Kolokvium si klade za cíl zhodnotit roli a význam Karla Heraina v dějinách české kultury 1. poloviny 20. století (s možnými časovými přesahy) a zasadit ji do širšího evropského kontextu. Zároveň usiluje o reflexi obecnějších témat spjatých s organizací kulturního provozu, dějinami institucí a budováním odborných sítí. Uvítáme příspěvky zaměřené na různé aspekty Herainova působení i na obecnější souvislosti, které jeho činnost rámuje a podmiňují.

Příspěvky na kolokviu se mohou zabývat například některým z těchto témat:

- Karel Herain, jeho odborné zájmy a publikační a výstavní činnost
- Karel Herain jako „spiritus agens“ kulturního provozu
- Muzejní praxe a výstavní strategie v kontextu meziválečné Evropy
- Karel Herain a koncept národní identity v užitém umění

- Osvětová činnost, rozhlas a média jako nástroje kulturní politiky
- Umělecký průmysl a mezinárodní reprezentace Československa, kulturní diplomacie
- Role SČSD a jiných spolků v modernizaci každodennosti

apod.

Uvítáme rovněž příspěvky, které se přímo nevěnují osobnosti Karla Heraina, ale tematizují kontexty relevantní pro interpretaci jeho činnosti – např. otázky institucionální paměti, metodologie dějin umění zaměřené na design a užité umění či vzniku a redefinice kánonu v dějinách užitého umění.

Kolokvium je součástí projektu „Karel Herain (1890–1953): Nenápadná kapacita evropského formátu“ (2024–2028), realizovaného v Uměleckoprůmyslovém museu v Praze a podpořeného Ministerstvem kultury ČR v rámci institucionálního financování Koncepce dlouhodobého rozvoje výzkumné organizace Uměleckoprůmyslové museum v Praze 2024–2028 (MK000023442).

Termín konání: 23. dubna 2026

Místo konání: Uměleckoprůmyslové museum v Praze, ul. 17. listopadu 2, Praha 1

Formát příspěvků:

Příspěvky mohou mít formát akademického příspěvku (15-20 minut), nebo diskusního/studijního příspěvku (10 minut).

Návrhy příspěvků:

Návrhy příspěvků (max. 1 NS) spolu se stručnou biografií autorky/autora zasílejte do **19. listopadu 2025** na emaily kubistova@upm.cz a skrivankova@upm.cz. Rozhodnutí o (ne)přijetí vašeho příspěvku oznámíme do 19. prosince 2025.

Publikace:

Vybrané příspěvky budou publikovány v novém časopise Uměleckoprůmyslového musea v Praze *Artlife* a v chystané monografii o díle Karla Heraina.

Organizátorky konference:

Mariana Kubištová (UPM), kubistova@upm.cz
Lucie Skřivánková (UPM), skrivankova@upm.cz